

Bevindelijk-gereformeerde Schriftkritiek

Uit het boekje *Behoudend maar niet behouden* (Petrus Coudekercke, 2009)

“En alzo zal er blijdschap zijn in den hemel over één zondaar die door God tot God bekeerd wordt...”, zo bad de ouderling van dienst. Hij legde daarbij veel nadruk op de woorden ‘door’ en ‘tot’.

Bij degenen die enigszins thuis zijn in de Bijbel ging er als het goed is tijdens dat gebed even een belletje rinkelen. *Door God tot God bekeerd wordt? Dat stáát er toch niet?* Inderdaad, dat staat er niet. In de Bijbel staat dat er blijdschap zal zijn over een zondaar die 'zich bekéért'. En dat is toch net even anders. Hoewel het elkaar ten diepste ook niet tegenspreekt. Maar toch... Op deze manier wordt het accent dermate subtiel verlegd, dat de Bijbeltekst nu wel overeenkomt met de hypercalvinistische theologie.

Ik moet zeggen dat dat belletje de laatste tijd bij mij regelmatig rinkelt. Misschien herkent u dat wel. Je leest bijvoorbeeld een meditatie, een kinderbijbel, een verslag van een toespraak of een antwoord op een geloofsvraag van een jongere. Vervolgens blader je wat in de Bijbel en denk je: het staat er toch anders?

Laat ik enkele voorbeelden geven.

Een predikant legde in een krant nogal uitvoerig uit (in het kader van catechese) dat het niet juist is om te zeggen dat Christus voor de gelovigen gestorven is. Hij is voor de uitverkorenen gestorven, zo stelde hij: "Anders zou je nog kunnen concluderen dat het afhangt van jouw geloof." Wel verontrustend dat de dienaar van het Goddelijke Woord de Bijbel in dit opzicht niet naspreekt. De Heilige Geest spreekt, als het gaat om de toepassing van het heil, namelijk wel op deze manier - bijvoorbeeld in Rom. 1:16, 4:24, 1 Kor. 1:21, Hebr. 5:9 en Ef. 1:13.

In een krantencommentaar werd geschreven over Johannes de Doper en het Lam dat de zonden 'van de Zijnen' op Zich nam. Vergelijk dit nu even met Joh.1:29 - de zonden der *wereld!* Dit komt aardig overeen met een muziekuitgever voor reformatorische koren die de volgende wijziging aanbracht in het lied "Hoor de eng'len zingen d'eer". In plaats van 'God verzoent der mensen schuld' schreef hij 'God verzoent der Zijnen schuld'.

De reden van de wijziging? Angst voor de leer van de algemene verzoening! Ik ben wel benieuwd wanneer de uitgever een aangepaste Bijbel gaat publiceren, eentje waaruit alle 'algemene verzoeningstrekjes' verwijderd zijn. Hij zou dan bijvoorbeeld kunnen beginnen met Rom. 5: 18, 1 Joh. 2:2, Hebr. 2:9 en 1 Tim. 2:6.

Verder schijnt het bij hypercalvinistische broeders kennelijk nog steeds niet door te dringen dat het de Heilige Geest behaagd heeft om veelal het woordje 'wereld' te gebruiken als het gaat om verzoening (bijv. in teksten als Joh. 3:16,18 en 4:42). En over

de uitleg van het woordje 'allen'- allerlei zou dat dan moeten zijn - probeer dat eens toe te passen op de eerder genoemde tekst Rom. 5:18.

Nog een paar voorbeelden. In de doorsnee bevindelijk-gereformeerde meditatie lees en hoor ik dat er tegen onbekeerden voornamelijk gezegd wordt: 'Vraag maar veel of de Heere je wil bekeren', 'Smeek of God je zonden wil vergeven', 'Bedel toch om een nieuw hart', 'Vraag veel om dat ware zaligmakende geloof' en 'Smeek om de werking des Geestes' - en laten we het nu maar even niet hebben over die mocht-uitspraken, die wel vroom klinken, maar zo enorm tekort doen aan de gewilligheid van God om zondaren te ontvangen.

Zijn deze uitspraken dan niet juist? Dat zal ik niet beweren, maar toch.... Je krijgt bij die taal gewoon het gevoel dat jij God moet bewegen om genadig te zijn. Dat jij maar veel moet bidden en smeken, waardoor de kans steeds groter zou worden. En dat, alsof God Zijn Zoon niet naar deze wereld heeft gezonden en geroepen heeft: *Wendt u naar Mij toe, wordt behouden*. Alsof Hij nog maar een keer moet zeggen dat Hij geen lust heeft in de dood van goddelozen, maar daarin dat ze zich bekeren en leven.

Waar het mij nu echter vooral om gaat is dat deze uitspraken ook nauwelijks in Gods Woord te vinden zijn. Daar wordt doorgaans in oproepende zin gesproken - en dat vooral tegen ongelovigen. Dus veel meer: *bekeert u, geloof in Mij, kom tot Mij*. Zo anders dus dan in de genoemde aangepaste versies. En lees eens de preken van Petrus en Paulus in Handelingen. Waar wordt tegen ongelovigen gezegd dat de mens zich niet kan bekeren, dat dat het werk van de Heilige Geest is, dat de mens in zijn doodstaat ligt enzovoort. Dit wordt besproken in de brieven aan de gelovigen, de mensen die tot bekering en geloof gekomen zijn. Daarin worden ze verder onderwezen in de geloofsleer, en ook over de vraag hoe het nu kwam dat ze tot geloof kwamen. Maar als er tegen ongelovigen gesproken wordt, dan klinkt er vooral de oproep tot bekering en geloof, zie o.a. Matth. 3:2, 4:17, Mark. 1:15, 6:12, Luk. 13:3 en 5, 15:7 en 10, Joh.1:29, 5:24, 6:29, 35, 40 en 47 (ja, de Heere spreekt in dit hoofdstuk ook over uitverkiezing en onmacht, maar wanneer? Nadat de Joden verhard bleven, murmureerden en dus niet wilden geloven), 7:37, 12:46-50, Hand. 2, 3:19, 8:5, 12, 35, 10:42 en 43, 13:39, 14:15, 16:30 en 31, 17:30(!), 18:4, 20:21 en 28:23.

Als laatste voorbeeld noem ik bepaalde uitdrukkingen die tegenwoordig binnen de categorie 'remonstrants'- en dus fout vallen, maar die wel degelijk in het Evangelie voorkomen. Ik noem er enkele: '*je hart aan Jezus geven*' (Spr. 23:26), '*kiezen voor God*' (Deut. 30:19, Joz. 24:15), '*(Jezus) aannemen*' (Mark. 4:20, Joh. 1:12, 1 Kor. 15:1, Kol. 2:6, 1 Thess. 1:6, 2:13, Hand. 2:41), '*de deur van je hart opendoen*' (Openb. 3:20), '*je bekeren*' (Jes. 55:7, Hand. 9:35, 17:30, Ez. 18:21, Luk. 15:7,10) en '*(zelf) geloven*' (Gal. 2:16, 2 Tim. 1:12).

Wat wil ik nu eigenlijk met dit alles zeggen? Laten wij toch ophouden met al die pogingen om de 'remonstrantse' en 'evangelische' invloeden uit de Bijbel te verwijderen.

Al de Schrift is immers door God ingegeven (2 Tim. 3:16) - en niet alleen de inhoud, maar ook de verwoording ervan. Laten we er dan niets aan af- of toedoen of Zijn woorden verdraaien (2 Petr. 3:16).

Al deze impliciete, bevindelijk-gereformeerde schriftkritiek houdt mensen alleen maar weg bij het Kruis en werpt ze terug op zichzelf, op het bidden en smeken, in plaats van het eenvoudig vertrouwen op het Evangeliewoord (bijv. Joh.20:31!).

Vergeet ook niet dat de duivel er altijd op uit is om de 'angel' uit het Evangelie te halen.

Modern-theologisch, door het te reduceren tot mooie literaire verhalen.

Bevindelijk-schriftuurlijk, door het heil te gaan beschrijven in plaats van het te verkondigen. Hypercalvinistisch, door geleidelijk aan het taalgebruik ervan aan te passen aan de eigen dogmatische denkkaders. Mijns inziens zijn de aanpassingen ook symptomen van iets dat altijd al een bedreiging is gebleken voor de absolute autoriteit van Gods Woord: kerken die zichzelf en hun 'ordinantiën' meer - of evenveel - macht en autoriteit toeschrijven dan/als Gods Woord (NBG art.29).

Tot slot - en daar gaat het uiteindelijk om: "Dezen zijn het die in de goede aarde bezaaid zijn: die *het Woord horen en aannemen, en vruchten dragen*" (Mark. 4:20a).